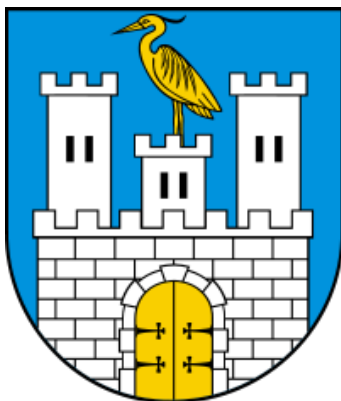

OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE

dla potrzeb miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego obszaru położonego przy ulicy Szczecineckiej 8

Opracowanie:

dr inż. Jarosław Osiadacz

Wrocław - Czaplinek 2014

INNOVA Jarosław Osiadacz

Na Polance 12D/5

51-109 Wrocław

tel./fax. (071) 327 53 20

e-mail: jaroslaw.osiadacz@innovaconsulting.pl

Spis treści:

1. Opracowanie ekofizjograficzne w świetle uwarunkowań prawnych	3
2. Cel i zakres opracowania	4
3. Metody opracowania i materiały źródłowe	5
4. Charakterystyka fizyczno - geograficzna obszaru objętego opracowaniem	8
4.1. Położenie	8
4.2. Regionalizacja przyrodnicza obszaru	9
4.3. Charakterystyka zagospodarowania terenu.....	10
4.4. Warunki klimatyczne	12
4.5. Geomorfologia i geologia	13
4.6. Formy krajobrazowe	16
4.7. Gleby i ich użytkowanie	16
4.8. Hydrografia	16
4.9. Szata roślinna i fauna	17
4.10. Obszary i obiekty chronione	19
4.11. Ekologiczny System Sieci Obszarów Chronionych (ESOCh)	21
5. Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego oraz wstępna prognoza dalszych zmian	23
6. Określenie przydatności środowiska i terenów pod rozwój funkcji użytkowych oraz wskazanie ograniczeń środowiskowych, zagrożeń i uciążliwości dla rozwoju tych form zagospodarowania obszaru. Wyznaczenie obszarów mających pełnić funkcje przyrodnicze.....	24
7. Uwarunkowania ekofizjograficzne – wnioski	25
8. . Zalecenia do planu	26

1. Opracowanie ekofizjograficzne w świetle uwarunkowań prawnych

Podstawę prawną niniejszego dokumentu stanowi ustawa Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2001 nr 62 poz. 627 ze zm.), która wprowadza obowiązek sporządzania opracowań ekofizjograficznych. Artykuł 71 ww. ustawy mówi, że zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska stanowią podstawę do sporządzania i aktualizacji m.in. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W ustawie Prawo ochrony środowiska określono obowiązek zapewnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska (art. 72, ust. 1-3). Powinno to być osiągnięte przez odpowiednie ustalenia w dokumentach planistycznych, a w szczególności przez:

- 1) ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi, w tym na terenach eksploatacji złóż kopalin, i racjonalnego gospodarowania gruntami,
- 2) zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy miast i wsi, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni,
- 3) uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej,
- 4) zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych,
- 5) uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi

Wymienione ustalenia i inne zagadnienia dotyczące środowiska i jego ochrony, które mpzp obligatoryjnie powinien uwzględniać, znaleźć się powinny w opracowaniu ekofizjograficznym. Obowiązek sporządzania opracowania ekofizjograficznego wprowadza Prawo ochrony środowiska. Na tej też podstawie z dnia 9 września 2002 r. ukazało się Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. z 2002r. Nr 155 poz.1298), w którym określono rodzaje opracowań ekofizjograficznych i ich zakres. Zgodnie z § 3 ust. 2 opracowanie ekofizjograficzne sporządza się przed podjęciem albo w trakcie prac nad projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

2. Cel i zakres opracowania

Opracowanie ekofizjograficzne jest dokumentacją charakteryzującą poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz wzajemne powiązania tych elementów. Jest ono sporządzane wyprzedzająco tj. przed przystąpieniem do prac planistycznych i ma służyć uwzględnieniu uwarunkowań przyrodniczych w konstruowaniu projektu planu zagospodarowania przestrzennego. Zatem opracowanie ekofizjograficzne wykorzystywane będzie już w początkowej fazie budowy tego projektu tj. struktury funkcjonalno-przestrzennej określonego obszaru. Jakkolwiek jest to proces planistyczny, to już na tym etapie podejmowane są indywidualne (subiektywne) decyzje przestrzenne o przeznaczeniu terenów. Choć nie są to decyzje formalne tj. podejmowane w oparciu o przepisy prawa administracyjnego, gdyż mają jedynie charakter rozstrzygnięć planistycznych, to ich późniejsze skutki mają znaczenie zasadnicze. **Opracowanie ekofizjograficzne jest dokumentacją przyrodniczą sporządzaną dla potrzeb prac planistycznych w zakresie zagospodarowania przestrzennego, stanowiącą podstawę do zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju w formułowaniu ustaleń w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz określania zasad ich zagospodarowania i zabudowy.** Jednakże w treści rozporządzenia wskazano na jego dodatkową funkcję stwierdzając, iż stanowi ono również podstawę do oceny stanu i funkcjonowania środowiska, jego wrażliwości i odporności na degradację oraz zdolności do regeneracji, a także oceny walorów i zasobów środowiska w strategicznej ocenie oddziaływania projektu planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko.

Zgodnie z treścią rozporządzenia, opracowanie ekofizjograficzne powinno spełniać, w szczególności, następujące wymagania:

- charakteryzować strukturę przyrodniczą terenu objętego opracowaniem planistycznym oraz poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i ich wzajemne powiązania;
- określać przyrodniczą przydatność funkcjonalną terenu oraz jego przyrodnicze predyspozycje strukturalne;
- określać cele przyrodnicze na obszarze objętym opracowaniem planistycznym;
- waloryzować wartości przyrodniczo-krajobrazowe stosownie do skali opracowania planistycznego.

Cele, których realizacji ma służyć opracowanie ekofizjograficzne, i które zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r., są następujące:

- dostosowanie funkcji, struktury i intensywności zagospodarowania przestrzennego do uwarunkowań przyrodniczych;
- zapewnienie trwałości podstawowych procesów przyrodniczych na obszarze objętym dokumentem planistycznym;
- zapewnienie warunków odnawialności zasobów przyrodniczych;
- eliminowania lub ograniczania zagrożeń i uciążliwości negatywnie oddziałujących na środowisko i zdrowie ludzi;
- ustalania kierunków rekultywacji obszarów zdegradowanych lub będących pod wpływem procesów degradujących.

Opracowanie stanowi zatem podstawę do proponowania rozwiązań przestrzennych oraz formułowania ustaleń planów w zakresie wynikającym z celów określonych w punktach 1-5. Opracowania podstawowe wykonywane są dla wszystkich rodzajów opracowań planistycznych w

zakresie zagospodarowania przestrzennego. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe powinno zawierać pełną informację o środowisku oraz jego funkcjonowaniu i stanowić podstawę do formułowania przyrodniczych celów w opracowaniach planistycznych z zakresu zagospodarowania przestrzennego, oraz określenia uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego wynikających z cech środowiska. Zakres opracowania ekofizjograficznego obejmuje:

- rozpoznanie i charakterystykę stanu i funkcjonowania środowiska;
- diagnozę stanu i funkcjonowania środowiska;
- wstępną prognozę zmian zachodzących w środowisku;
- określenie przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej ;
- ocenę przydatności środowiska;
- określenie uwarunkowań ekofizjograficznych;

Specyfika uwarunkowań przyrodniczych oraz przedmiot miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wpływają na zakres problematyki danego opracowania ekofizjograficznego.

3. Metody opracowania i materiały źródłowe

Opracowanie ekofizjograficzne sporządzane było na podstawie kompleksowych badań i pomiarów terenowych oraz analizy materiałów archiwalnych.

Wykonanie opracowania ekofizjograficznego poprzedziła wizja terenu, która była podstawowym źródłem informacji. Badania i pomiary uzupełniła analiza materiałów archiwalnych. Analiza materiałów archiwalnych służyła raczej do określenia zakresu prac terenowych, niż jako podstawa do sporządzania elaboratu tekstowego i graficznego opracowania ekofizjograficznego.

Badania terenowe pozwoliły rozpoznać stan i funkcjonowanie środowiska, ocenić jego stan ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym różnorodności biologicznej. Przeprowadzono ocenę odporności środowiska na degradację oraz zdolności do regeneracji. Oceniono przydatność terenów do rozwoju funkcji użytkowych. Zwrócono uwagę na ograniczenia wynikające z konieczności ochrony zasobów przyrodniczych lub występowania uciążliwości i zagrożeń środowiska. Wskazano obszary, na których ograniczenia te występują.

Dokumenty wykorzystanie przy sporządzaniu opracowania ekofizjograficznego

W przedstawionym opracowaniu wykorzystano dostępne materiały m.in.:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Czaplinek;
- Waloryzacja przyrodnicza gminy Czaplinek (operat generalny), Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie 2004r., wraz z mapą w skali 1:25 000;
- Materiały z konferencji „Przyroda Drawskiego i Ińskiego Parku Krajobrazowego geologia, gleby, szata roślinna i świat zwierzęcy”, Cieszyńo Drawskie, 2003r.;
- Program Ochrony Środowiska Gminy Czaplinek na lata 2004-2011, Szczecin, 2004r.;
- Plan Gospodarki Odpadami Gminy Czaplinek na lata 2004-2011, Szczecin, 2004r.;
- Atlas klimatycznego ryzyka uprawy roślin w Polsce, 2001, Cz. Koźmiński;
- Studium Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego -2010r. - Uchwała Nr XLV/530/10 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 19 października

2010 r. - RBGPWZ w Szczecinie;

- Raport o stanie środowiska w woj. zachodniopomorskim w latach 2010-2011. Inspekcja Ochrony Środowiska - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie, 2013r.;
- Opracowanie Ekofizjograficzne dotyczące obszarów Miasta Czaplinek znajdujących się przy ulicy: Leśników, Rzecznej, Słowackiego Pławieńskiej, Wałęckiej oraz pomiędzy ulicami Złocieniecką i Kamienną, wykonane przez Integra Sp. z o. o. Maj, 2007r.
- Mapa sytuacyjno-wysokościowa 1: 1 000, 1:10 000;
- Mapa ewidencji gruntów 1:5 000;
- Mapy glebowo-rolnicze 1: 5 000;
- Mapa hydrograficzna 1:50 000,
- Mapa sozologiczna 1: 50 000,
- Mapa Geologiczna Polski; mapa utworów powierzchniowych 1:500 000;
- Mapa podziału fizyczno-geograficznego Polski J. Konradckiego,
- Kondracki J., 2000: Geografia regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa,
- Stupnicka E., 1997: Geologia regionalna Polski, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego,
- Usługi sieciowe WMS Państwowego Instytutu Geologicznego,
- Usługi sieciowe WMS Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska,
- Usługi sieciowe Geoportal 2.

Akty prawne wykorzystanie przy sporządzaniu opracowania ekofizjograficznego

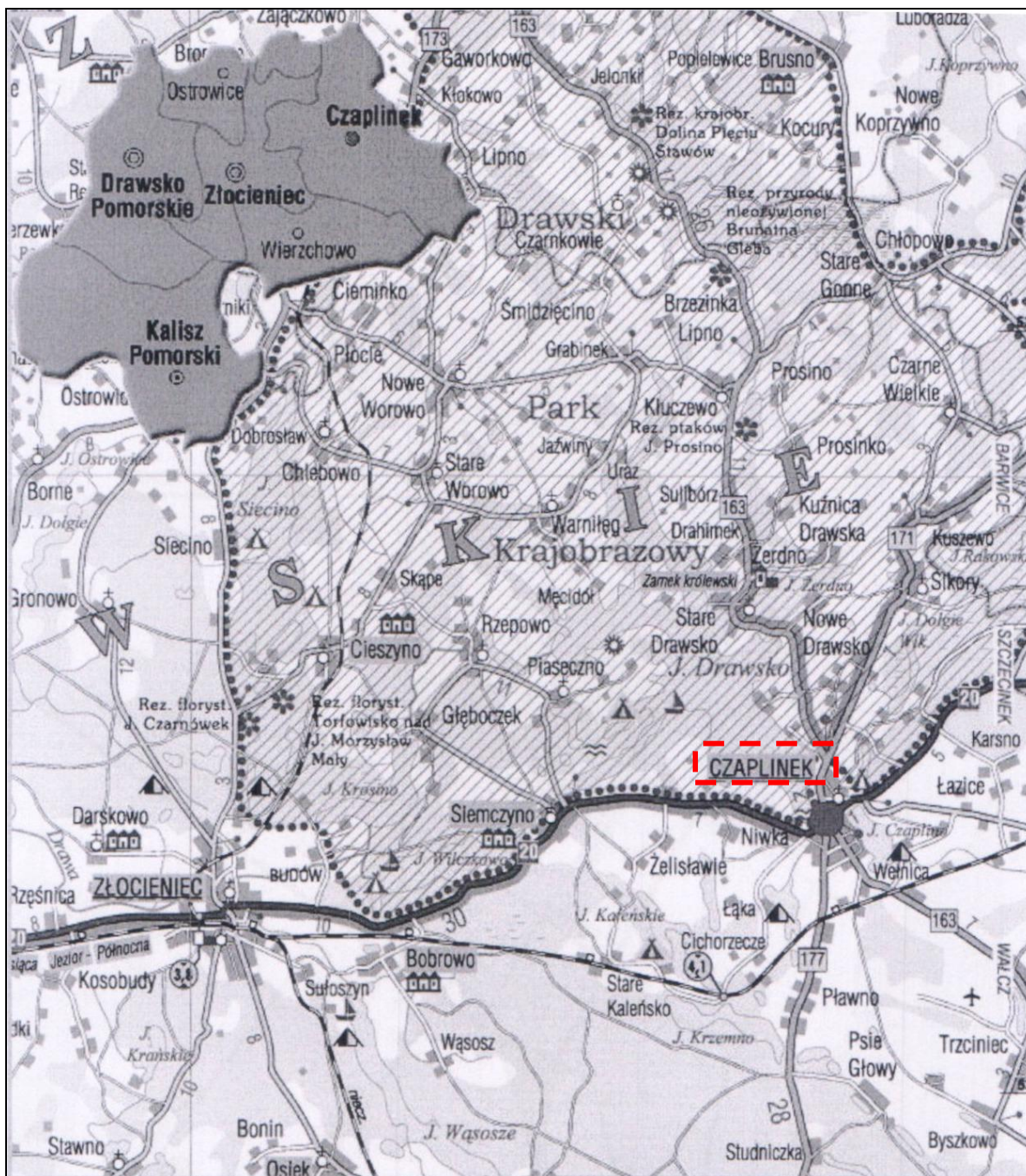
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 – tekst jednolity z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2012r., poz. 145, – tekst jednolity z późn. zm.);
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2013r., poz. 627 – tekst jednolity z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz.647 - tekst jednolity z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 31 sierpnia 1995 r. o ratyfikacji Konwencji o różnorodności biologicznej (Dz. U. z 1995 r. Nr 58, poz. 565)
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013r., poz. 1409 - tekst jednolity z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003r. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014r., poz. 518 - tekst jednolity z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 28 września 1991r. o lasach (Dz. U. z 2011r. nr 12, poz. 59 - tekst jednolity z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2013r., poz. 1205 - tekst jednolity z późn. zm.);

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 198, poz. 1226);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1764);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1765);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U. 05. nr 94 poz. 795);
- Uchwała X/46/75 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 17 listopada 1975 r. w sprawie uznania strefy chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Nr 9, poz. 49); Rozporządzenie 4/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 22 marca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 25, poz. 497); Rozporządzenie 1/2004 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 12 stycznia 2004 r. zmieniające akty prawne w sprawie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu położonych na terenie woj. zach. (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 5, poz. 58);
- Uchwała XVI/49/79 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 24 kwietnia 1979 r. w sprawie utworzenia DPK (Dz. Urz. WRN w Koszalinie Nr 6, poz. 13);
- Rozporządzenie 19/2002 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 23 lipca 2002 r. zmieniające ustawę w sprawie utworzenia DPK (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 55, poz. 1232);
- Rozporządzenie 15/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 27 lipca 2005 r. w sprawie Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 64, poz. 1378);
- Uchwała Nr XXXVII/480/14 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czaplinek i Uchwała Nr XXXVIII/492/14 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXXVII/480/14 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czaplinek.

4. Charakterystyka fizyczno - geograficzna obszaru objętego opracowaniem

4.1. Położenie

Tereny objęte opracowaniem zlokalizowane są w mieście Czaplinek, znajdującym się w północno-wschodniej części powiatu drawskiego, który z kolei leży w środkowej części województwa zachodniopomorskiego (ryc. 1).

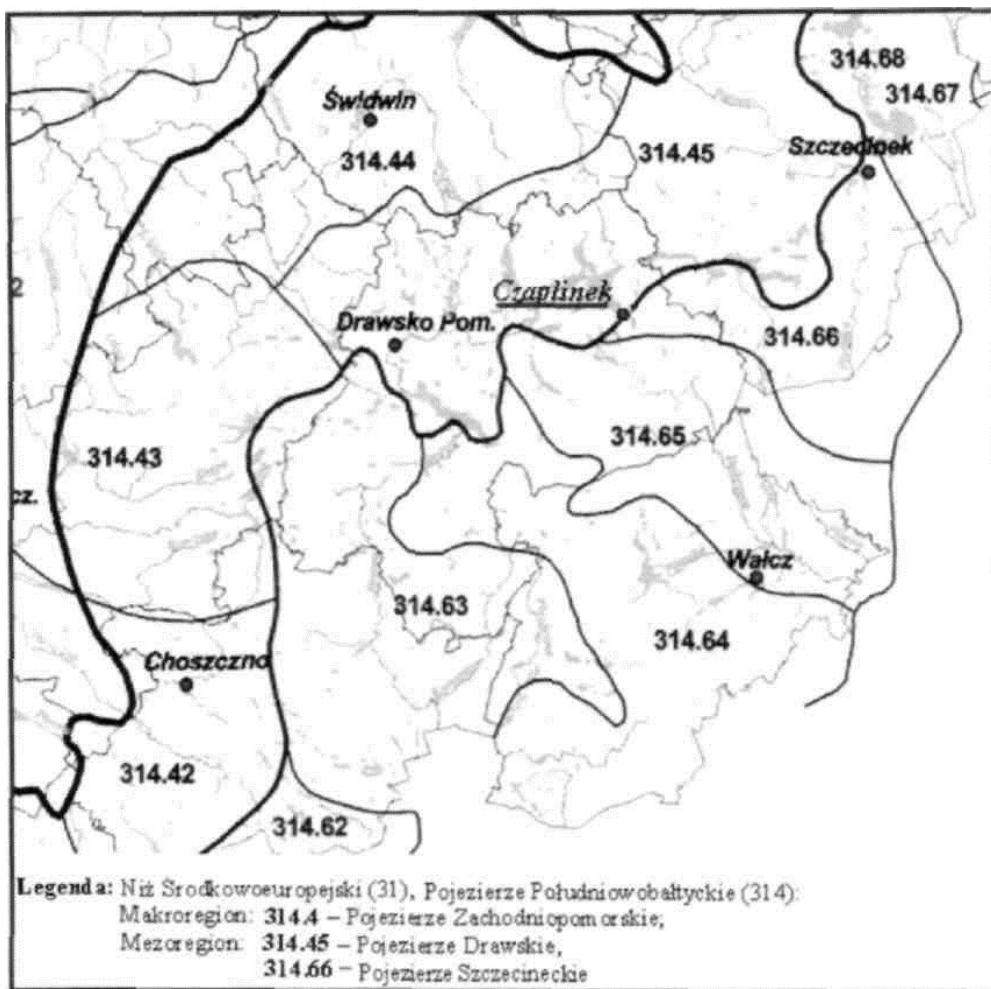
Rycina 1. Miejscowość, w której położone są obszary objęte opracowaniem ekofizjograficznym, na tle mapy północno-zachodniej części gminy Czaplinek

Teren opracowania znajduje się w położony jest w centrum miejscowości Czaplinek, przy ulicy Szczecineckiej 8, na działkach nr 164 i 165/2, obr. nr 2,.

4.2. Regionalizacja przyrodnicza obszaru

Według podziału na krainy fizyczno-geograficzne Polski Czaplinek leży na pograniczu dwóch krain: Pojezierza Drawskiego (mezoregion 314.45) oraz Pojezierza Szczecineckiego (mezoregion 314.66). Oba mezoregiony wchodzi w skład Pojezierze Południowobałtyckiego (wg Kondrackiego).

Pojezierze Drawskie stanowi przedłużenie moren Pojezierza Ińskiego (314.43) w kierunku północno-wschodnim bezpośredniego zlewiska Bałtyku (dorzecza Regi i Parsęty) oraz dorzecza Warty-Noteci, do której płyną Drawa i Gwda. Od północy Pojezierze sąsiaduje z Wysoczyzną Łobeską (314.44), Równiną Białogardzką (313.42) i Wysoczyzną Polanowską (314.46), od południa natomiast z sandrową Równiną Wałecką (314.65) i Równiną Drawską, a od wschodu z Pojezierzem Bytowskim (314.47), Doliną Gwdy (314.68) oraz Pojezierzem Szczecineckim (314.66) (ryc. 3). Pojezierze Szczecineckie jest natomiast obszarem wysoczyznowym leżącym pomiędzy strefą marginalną fazy pomorskiej a występującą na południu Równiną Wałecką.

Rycina 2. Podział południowo wschodniej części województwa zachodniopomorskiego na regiony według podziału fizyczno-geograficznego Polski J. Kondrackiego (1996) (źródło: Raport o stanie środowiska w woj. Zachodniopomorskim w 1999 r.)

Według podziału geobotanicznego Polski (Matuszkiewicz 1993) teren gminy leży w obrębie obszaru - Europejskie Lasy Liściaste i Mieszane, prowincji -Środkowoeuropejskiej, podprowincji - południowobałtyckiej, działu - Pomorskiego, krainy-Pojezierza Środkowopomorskie i okręgu - Pojezierze Drawskie.

Zgodnie z regionalizacją faunistyczną (Starkel 1999 r.) gmina Czaplinek należy do podokręgu

Pomorskiego, okręgu Środkowopolskiego, podregionu środkowego, regionu Środkowoeuropejskiego. Dla tego podokręgu brak jest gatunków charakterystycznych.

Według regionalizacji pod względem typu krajobrazu krajobraz gminy Czaplinek należy do nizinnych. Pod względem gatunku należy do falistych oraz pagórkowatych i wzgórzowych.

Tramplera (1991) gminę tę przypisał do obszaru I krainy - Bałtyckiej, w dzielnicy przyrodniczo - leśnej Pojezierza Drawsko - Kaszubskiego.

4.3. Charakterystyka zagospodarowania terenu

Teren opracowania znajduje się przy ulicy Szczecineckiej 8, na działkach nr 164 i 165/2, obr. nr 2, położony jest w centrum miejscowości. Całkowita powierzchnia terenu opracowania wynosi 0,0108 ha.

Na terenie opracowania znajduje się budynek mieszkaniowy wielorodzinny w kształci litery „L” ustawiony pierzową względem ulicy Szczecineckiej. Na terenie znajdują się również zabudowania gospodarcze oraz zieleń przydomowa.

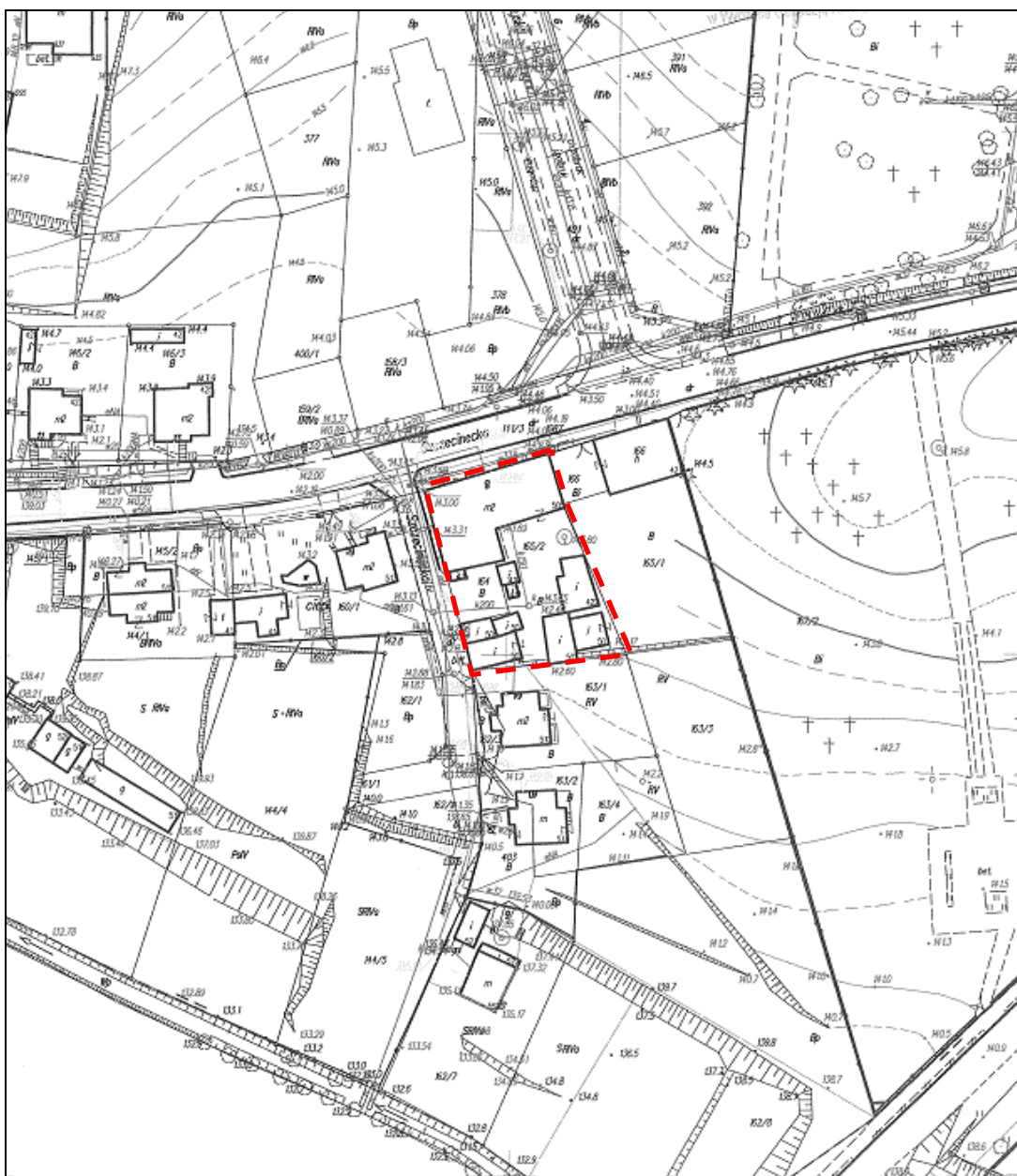
Zdjęcie 1 Fragment ortofotomapy z portalu Google Map

Zdjęcie 2 Budynek mieszkaniowy przy ul. Szczecineckiej 8

Zdjęcie 3 Wgląd w uliczkę przylegającą do obszaru opracowania planu

Rycina. 3. Obszar opracowania przy ul. Szczecińskiej 8 (zabudowa mieszkaniowa i towarzysząca gospodarcza).

4.4. Warunki klimatyczne

Według podziału Polski na regiony klimatyczne gmina Czaplinek należy do **Regionu Środkowopomorskiego (R-VII)** (A. Woś 1999). Obejmuje on znaczną część Pojezierza Drawskiego, gdzie znajduje się większa część gminy. W skład Regionu Środkowopomorskiego wchodzi także część Równiny Gryfickiej, Pojezierze Choszczeńskie, Pojezierze Ińskie, Wysoczyznę Łobeska, Pojezierze Szczecineckie, Pojezierze Wałeckie, Równina Wałecka, fragment Równiny Białogardzkiej oraz Dolina Gwdy. Klimat jest tutaj bardziej ostry w porównaniu z regionem zachodniopomorskim. Mniej jest dni ciepłych, a więcej przymrozkowych i mroźnych. Częstsze są także dni z opadem atmosferycznym (tabela 1).

Tabela 1. Średnia roczna liczba dni z głównymi typami pogody Regionu Środkowopomorskiego (A. Woś 1999)

Typy pogody	Śloneczna	Pochmurna	Z dużym zachmurzeniem	Bez opadu	Z opadem	Razem
Region Środkowopomorski						
Ciepła	21,9	145,6	88,9	132,5	123,9	256,4
Przymrozkowa	9,6	35,5	30,9	43,1	32,9	76,0
Mroźna	4,5	14,8	12,2	17,4	14,3	31,7

Panuje tu klimat przejściowy, pomiędzy klimatem morskim a klimatem o cechach bardziej kontynentalnych. Zróżnicowanie fizjograficzne terenu oraz bliskość morza powoduje stosunkowo duże zróżnicowanie klimatyczne.

Na omawianym obszarze nie notuje się występowania skrajnych, w porównaniu z innymi regionami, wartości średnich liczb dni z wyróżnionymi typami pogody. Przeciętna roczna temperatura na tym terenie i w okolicach wynosi ok. 7,0-7,3 °C przy przeciętnej temp. miesiąca najcieplejszego (lipiec) od 16,3 do 16,9 °C, a najchłodniejszego (styczeń) ok. - 1,5 °C. Przeciętna temperatura okresu maj - lipiec mieści się w przedziale 13,7-14,7 °C (tabela 2). Roczna suma opadów osiąga wartość w granicach 550-600 mm. Najmniej opadów notuje się w lutym i marcu, a najwięcej w lipcu.

Tabela 2. Zestawienie ważniejszych danych klimatycznych dla Pojezierza Drawskiego i Równiny Drawskiej (Region Środkowopomorski) na tle regionów przyległych

Parametr	Region Zachodnio-pomorski	Region Środkowo-Pomorski	Region Wschodnio-pomorski
	Wielkość		
Temperatura roczna	7-7,7	7-7,3	7,3-7,9
Temperatura okresu V-VII	14-14,5	13,7-14,7	14,7-15,7
Stopniodni dla okresu z $t_{lr} < 10^{\circ}$	1800-2200	1800-2200	2400-3000
Stopień kontynentalizmu (%)	46-48	48-50	50-51
Amplituda dobowych temperatur (dla okresu V-VII)	9-13	9-11	10-11
Liczba dni gorących w roku	13-18	18-22	22-30
Daty początku zimy	31 XII-6 I	13X11-2 I	17-30X11
Długość okresu zimowego (dni) ($t_s, < 10^{\circ}$)	55-70	65-90	60-85

Długość okresu (dni): gospodarczego wegetacyjnego dojrzewania	245-255 208-215 65-75	235-250 208-215 60-80	250-258 215-218 80-95
Daty początku okresu (dni): gospodarczego wegetacyjnego dojrzewania	20-25 III 8-10 IV 16-25 VI	20-26 III 7-10 IV 10-20 VI	20-23 III 3-7 IV 5- 10 VI
Suma opadów atmosferycznych (mm)	500-575	550-600	480-600
Suma opadów atmosferycznych w okresie V-YTI	180-215	175-210	160-200
Liczba dni z pokrywą śniegową	40-55	45-65	40-50
Data początku zbiorów żyta ozimego	29 VII-5 VIII	23-31 VII	18-22 VII

Okres wegetacyjny trwa tu 208-215 dni, okres zimy zaczyna się przed 13 XII i trwa 65-90 dni. Zaleganie pokrywy śnieżnej 45-65 dni, choć zdarzają się zimy zupełnie bezśnieżne, a okresy bezśnieżne są pospolite niemal corocznie i trwają średnio 40-60 dni.

Przeważają wiatry zachodnie, dominujące w okresie lata i jesieni. Zimą najczęściej występują wiatry południowo-zachodnie. Pogoda korzystna pod względem biometeorologicznym (dni z pogodą ciepłą, komfortową i chłodną bez stanów parności i opadów codziennych) panuje przez większą część roku (średnia wieloletnia 283,6 dni). Najwięcej dni o optymalnych warunkach pojawia się w czerwcu, najmniej - w lutym. Pogoda niekorzystna (całodzienne opady i zamglenia) występuje ok. 46 dni w roku, najrzadziej w czerwcu (średnio 1,5 dnia), najczęściej w listopadzie, grudniu i marcu - średnio 5 dni w miesiącu. Okres wegetacyjny trwa 208-215 dni, ze średnią temperaturą powyżej 5°C i zaczyna się w pierwszej dekadzie kwietnia, a kończy wraz z końcem października. Liczba dni gorących wynosi 18-22 w roku (temperatura powyżej 25°C). Charakterystyczna dla tego typu klimatu jest łagodna amplituda temperatur. Średnia roczna temperatura to 7,0°C; w okresie wegetacyjnym wynosi 12,7°, a średnia w okresie maj-lipiec 14,4°. Średnia roczna wielkość opadów wynosi ok. 600 mm. Średni opad w miesiącach wegetacyjnych wynosi 554 mm. Przewaga średnich sum opadów w okresie wrzesień-październik nad analogicznymi wielkościami opadów notowanych w maju-czerwcu wskazuje na „suche” wiosny i „wilgotne” jesienie.

W porównaniu z klimatem północnego pasa Pojezierza obserwuje się tu wyraźnie mniejsze opady atmosferyczne, większą liczbę dni gorących, większy stopień kontynentalizmu oraz wcześniejszą i dłuższą zimę.

Charakterystykę klimatu opracowywanego obszaru należy odnieść do średniorocznych, miesięcznych danych klimatycznych omawianego regionu.

4.5. Geomorfologia i geologia

Poniższą charakterystykę budowy geologicznej i geomorfologicznej przyjęto za Dobracką Elżbietą i Piotrowskim Andrzejem (2003).

Budowa geologiczna obszaru opracowania została przedstawiona i opisana szerzej - na tle miasta i gminy Czaplinek.

Podłoże miasta Czaplinka stanowi jednostka strukturalna kompleksu permsko-mezozoicznego -

wał pomorski. Gmina Czaplinek leży w środkowej, najsilniej wydźwigniętej części wału, zwanej też od jej nazwy - blokiem tektonicznym Czaplinka. Oś bloku Czaplinka tworzy wyraźną anomalię grawimetryczną związaną z wysokim wypiętrzeniem utworów cechsztyńskich i dolnego mezozoiku. W obrębie wału, ciągnącego się zasadniczo z południowego zachodu na północny wschód, występują zgodnie z osią wału pomorskiego dobrze wysklepione poduszki solne.

Charakterystyczną cechą bloku Czaplinka jest silne sfałdowanie utworów mezozoicznych tworzących szereg form antyklinalnych i synklinalnych ciągnących się równolegle do osi wału pomorskiego. Przecinają je uskoki: połączyński i złocieniecki biegnące poprzecznie do osi wału.

W budowie geologicznej bezpośredniego podłoża czwartorzędu biorą udział osady triasu, jury dolnej oraz trzeciorzędu. Największe rozprzestrzenienie na powierzchni podczwartorzędowej mają osady oligocenu i miocenu maskujące starsze struktury (synkliny i antykliny).

W osi bloku Czaplinka odsłaniają się osady triasu górnego. Utwory te zostały dobrze rozpoznane kilkoma otworami badawczymi, m.in. Czaplinek 2, Czaplinek 3. Maksymalną miąższość osadów triasu (kajpr dolny) ocenia się na tym obszarze na około 600 m. Zasadniczo są one wykształcone w postaci łowców, mułowców dolom i tyczych i piaszków z przewarstwieniami zlepieńców, osadów chemicznych i cienkimi wkładkami węgla brunatnego i syderytów w stropie.

Osady jury dolnej są tworzone przez osady lądowe: piaski i piaszkowce zawierające cienkie wkładki osadów morskich: łowców i łupków ilastych. Z kolei osady trzeciorzędowe zalegają transgresywnie na starszych utworach mezozoicznych. Na obszarze gminy Czaplinek powierzchnię podczwartorzędową budują osady miocenu, reprezentowane przez osady piaszczyste, mułkowo-ilaste zawierające cienkie wkładki węgla brunatnego. Miąższość ich dochodzi do 140 m i występują licznie w formie przemazów, wkładek i kier w glinach zwałowych oraz w formie tocznic w osadach piaszczysto-żwirowych czwartorzędu.

Utwory czwartorzędowe pokrywają całą powierzchnię Pojezierza Drawskiego. Całkowita miąższość pokrywy czwartorzędowej wynosi 80-150 m i jedynie w rynnach subglacialnych i depresjach glacitektonicznych przekracza wartość 230 metrów. Małą miąższość osadów czwartorzędowych notuje się w obrębie wzniesień powierzchni podczwartorzędowej oraz w rynnie glacialnej jeziora Drawsko, gdzie wynosi 10-15 m.

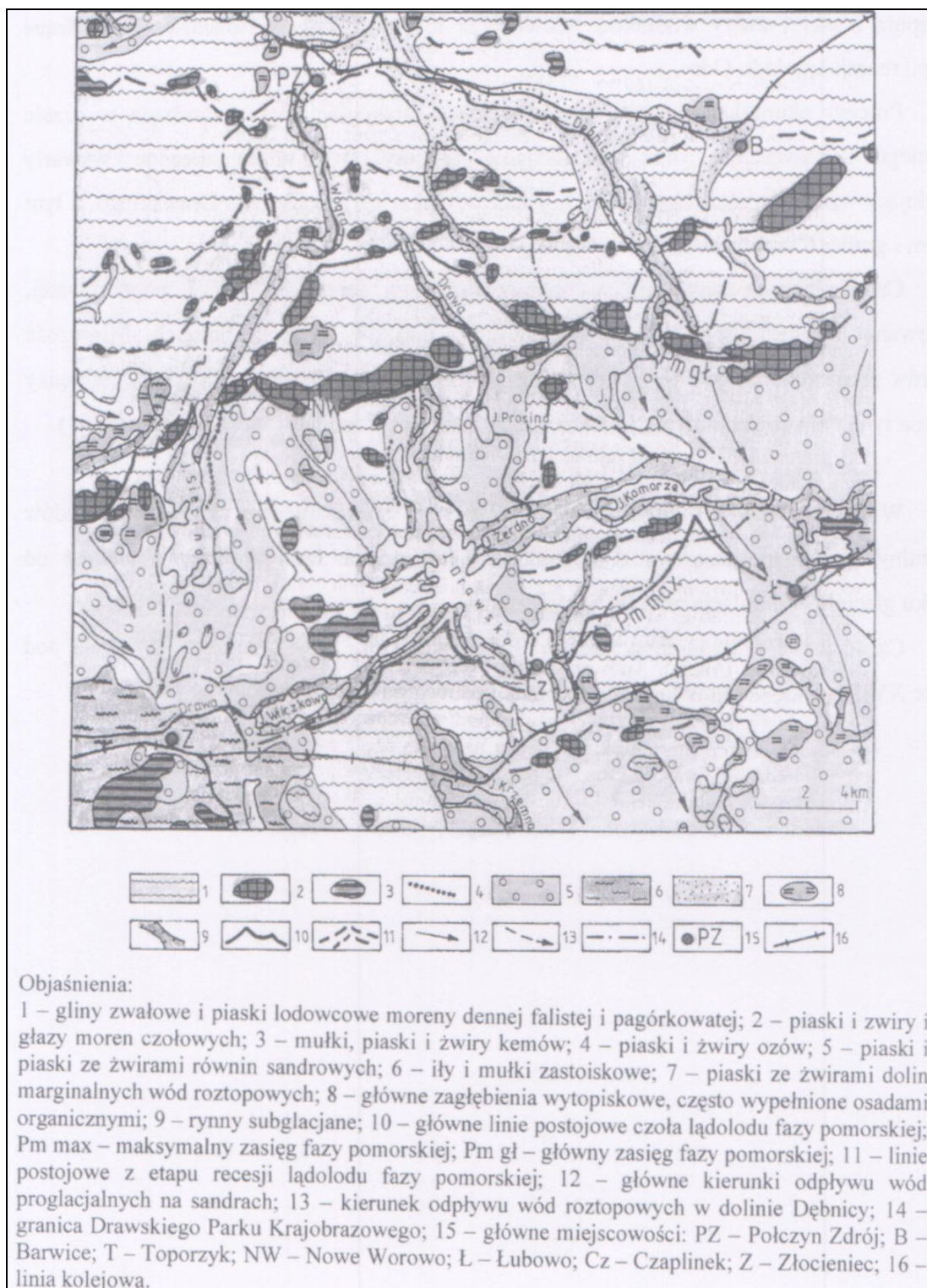
Obszar gminy Czaplinek zasadniczo znajduje się w obrębie tzw. garbu pojeziernego, którego oś przebiega wzdłuż linii: Miastko - Szczecinek - Barwice - Połczyn Zdrój - Drawsko Pomorskie. Garb ten ulokowany jest w strefie maksymalnych spiętrzeń glacitektonicznych, które powstały podczas zlodowaceń środkowopolskich na elewacji starszego podłoża (elewacja Czaplinka). Jest to, zatem potężna elewacja glacitektoniczna obrzeżająca od południa bałtycką nieckę egzaracyjną. Elewacja ta spełniała decydującą rolę przy kształtowaniu zasięgu lądolodu zlodowacenia Wisły i tzw. łobu Parsęty.

W budowie wewnętrznej garbu pojeziernego biorą udział w przewodzie gliny zwałowe, którym towarzyszą osady limno- i fluwioglacjalne powstałe w okresie kolejnych zlodowaceń.

Osady glacialne zlodowaceń środkowopolskich reprezentują zlodowacenie Odry i Warty. Miąższość osadów zlodowacenia Odry: glin zwałowych, osadów zastoiskowych i wodnolodowcowych sięga 100 m, co jest wynikiem spiętrzeń glacitektonicznych. W budowie wewnętrznej tych struktur glacitektonicznych biorą również udział osady mioceńskie tworzące łuski i odkłute porwaki. W stropie glin zwałowych zlodowacenia Odry występują piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz lokalnie osady zastoiskowe pochodzące z etapu regresji lądolodu Odry.

Procesy akumulacji i erozji glacialnej oraz fluwioglacialnej zachodzące w czasie ostatniego zlodowacenia oraz postglacialne procesy erozyjno-denudacyjne wywarły decydujący wpływ na ukształtowanie się współczesnej rzeźby Pojezierza Drawskiego, a tym samym i gminy Czaplinek.

Czaplinek położony jest w obszarze moreny dennej falistej i pagórkowatej, zbudowanej z plejstocenijskich glin zwałowych i piasków fluwioglacialnych. Miąższość utworów czwartorzędowych w okolicy Czaplinka dochodzi do 223 m. Miasto leży pomiędzy dwiema rynnami subglacialnymi, które zajęte są przez jez. Czaplińskie i jez. Drawskie (ryc.4).

Rycina 4. Mapa geologiczno-geomorfologiczna Pojezierza Drawskiego. Źródło: Dobrecka i Piotrówki, Materiały z konferencji „Przyroda Drawskiego i Ińskiego Parku Krajobrazowego ...”, Cieszyń Drawskie, 2003r.

W holocenie wokół jezior i w dolinach rzek miała miejsce akumulacja osadów mineralnych i organogenicznych. W głębokich obniżeniach terenu rozwijała się już od schyłku glacjału akumulacja osadów organicznych.

Część jez. Drawskiego, tj. Zatoka Basen, nad którą leży Czaplinek, powstała pod koniec XVIII wieku w wyniku zapadnięcia się kredowych pieczar, głęboka na 24 metry.

4.6. Formy krajobrazowe

Dominującym typem krajobrazu gminy Czaplinek jest krajobraz młodoglacialny, pagórkowaty pojezierny, poprzecinany dolinami i równinami akumulacyjnymi (den dolinnych). Dominują formy pleistoceńskie - moreny denne. Z holocenu pochodzą formy subarealne, kształtujące dna dolin i niższe terasy rzeczne.

4.7. Gleby i ich użytkowanie

Gleby pokrywające obszar opracowania charakteryzują się dużym zróżnicowaniem. Występują tu gleby mineralne, mineralno-organiczne oraz organiczne.

Wśród utworów powierzchniowych wysoczyzny denno-morenowej najczęściej występują gliny zwałowe i piaski gliniaste, z których wykształcają się gleby brunatne właściwe, a miejscami gleby bielicowe. Gleby mineralno-organiczne takie jak: gleby mułowo-torfowe, wytworzone z torfów niskich, występują w dolinie rzeczki Czaplinecka Struga oraz zagłębieniach bezodpływowych.

Grunty terenu opracowania są gruntami budowlanymi – oznaczonymi w ewidencji gruntów jako "B", w większości już zabudowane budynkiem mieszkalnym i budynkami gospodarczymi. W sąsiedztwie również znajdują się grunty budowlane, grunty pod drogami, a także grunty rolne V klasy, które jednak nie są użytkowane rolniczo.

Opisywane tereny położone są na glebach zaliczanych do 4 i 6 kompleksu rolniczej przydatności gleb.

4.8. Hydrografia

Warunki hydrograficzne są ściśle związane z rzeźbą terenu, która wyznacza powierzchniowy układ sieci wodnej. Warunkuje je także budowa geologiczna i klimat.

Wody podziemne

Miasto Czaplinek nie leży w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP). Na obszarze Pojezierza Drawskiego głębokość pierwszego użytkowego poziomu wodonośnego jest dość zróżnicowana, wahająca się od poniżej 20m - w części zachodniej do około 100m - w okolicach Czaplinka. Głębsze czwartorzędowe poziomy wodonośne mają duże znaczenie gospodarcze.

Dobra jakość czwartorzędowych wód podziemnych wynika między innymi z odpowiedniej izolacji pierwszego poziomu wodonośnego od powierzchni.

W Czaplinku znajduje się jeden z kilkudziesięciu zachodniopomorskich stanowisk badawczych sieci krajowej monitoringu. Punkt ten posiada nr 375 (WIOS 2002). Przedmiotem badań są warstwy wodonośne czwartorzędowe. Wyniki badań dla tego punktu z ostatnich 5 lat pokazują duże wahania jakości wód, od III klasy w latach 1997, 1998 i 2001 r. do Ib w 1999 r. oraz II klasy w 2000 r. Wartości te odbiegają o parametrów w innych punktach leżących na terenie Drawskiego Parku

Krajobrazowego, gdzie parametry jakości wód w większości kształtowały się na poziomie I klasy.

Wody powierzchniowe

Cały obszar opracowania przynależy do zlewni rzeki Drawy i jez. Drawskiego oraz podlega pod Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu (RZGW).

W obrębie terenów wchodzących w skład obszaru opracowania nie występują zbiorniki wodne lub cieki. Natomiast obszar pomiędzy Złocieniecką, Kamienną i Ceglaną leży w bezpośrednim sąsiedztwie Jeziora Drawsko.

Teren miasta i gminy odwadniany jest przez zlewnię Drawy i za pośrednictwem Noteci, Warty i Odry odprowadzane są do Bałtyku. Na zlewnię cząstkową składają się jej dopływy, które w większości są bezimienne.

Drawa, przepływająca przez jezioro Drawsko jest drugim, co do wielkości po Gwdzie, dopływem Noteci. Jej średni spadek wynosi 0,61%, a przepływ 19 m/s. Powierzchnia zlewni wynosi około 3200 km², a jej długość prawie 200 km. Jest największym ciekim gminy Czaplinek. Źródła jej leżą pomiędzy Połczynem Zdrój, a Kluczewem - poza granicami gminy, w gminie Połczyn Zdrój, w pasie wzniesień morenowych, w rynn timer subglacialnej.

Czaplinek, oraz obszar opracowania, usytuowany jest pomiędzy dwoma jeziorami - Drawsko i Czaplino, które łączy niewielki kanał Czaplinecka Struga. Jest on na całej długości uregulowany. Obszar objęty opracowaniem położony jest w niewielkiej odległości od rzeczki.

Jezioro Czaplino jest jednym, z największych (powierzchnia 110 ha) w granicach miasta Czaplinek. Wydłużone jest w kierunku północ - południe. Maksymalna głębokość około 23 m. Brzegi w większości są trudno dostępne, klifowe. Zlokalizowane są tu liczne nielegalne pomosty i kładki wędkarskie, zwłaszcza od strony zachodniej. Wody jeziora zasobne są przede wszystkim w leszcze, a także okonie i płocie.

Jezioro Drawsko natomiast to największe jezioro na Pojezierzu Drawskim. Posiada powierzchnię 1871 ha, jego rozpiętość północ-południe wynosi 11 km, wschód-zachód 7 km, a długość linii brzegowej wynosi 75 km. Maksymalna głębokość oscyluje w okolicach 80 m (różni autorzy podają różne głębokości). Jest to drugie jezioro w Polsce pod względem głębokości, średnia głębokość wynosi 18 metrów. Na jeziorze wyodrębnia się 14 zatok i 12 wysp.

Według mapy hydrograficznej Państwowego Instytutu Geologicznego, teren opracowania nie znajduje się w obszarach narażonych na zalewy powodziowe w okresach występowania wyższych stanów wód.

4.9. Szata roślinna i fauna

Szata roślinna

Naturalna roślinność potencjalna

Zróznicowanie potencjalnej roślinności naturalnej gminy Czaplinek jest ściśle skorelowane z uwarunkowaniami geologicznymi oraz rzeźbą terenu. Od wschodu i południa jeziora Drawskiego graniczą biochory subatlantyckiego grądu *Stellano-Carpinetum* w ubogiej postaci pomorskiej. Pokrywają się one z zasięgiem utworów dennomerenowych.

Roślinność rzeczywista

Większa część obszaru stanowi tereny zabudowane i zurbanizowane, dlatego też spory tu udział roślinności synantropijnej. Brak jest typowych zbiorowisk roślinnych, które zastąpiła roślinność ozdobna, w tym pojedyncze gatunki drzew, krzewów i ich szpalery oraz uprawy zbóż i warzyw.

Na roślinność rzeczywistą obszaru opracowania składają się jedynie zbiorowiska roślinne ruderalne i segetalne, okrajkowe i zaroślowe.

Zbiorowiska synantropijne rozpowszechnione są na terenach zabudowań i na przydrożach oraz w przydomowych ogródkach i na polach tworząc kompleksy fitocenozy zróżnicowanych florystycznie ze względu na różnice w natężeniu wydeptywania, właściwości gleby, nasłonecznieniu itp.

Roślinność ruderalna to wybitnie synantropijne zbiorowiska roślin jednorocznych i wieloletnich związanych z dolinami rzecznyymi, nabrzeżami zbiorników wodnych i innymi, a także terenami określanymi jako ruderalne i silnie zurbanizowane (na terenach osadniczych: na przychaciach, przypłociach, przydomowych śmietnikach, przyzmachach kompostowych, na podwórkach, placach zabaw, boiskach, drogach gruntowych itp.).

Zbiorowiska segetalne (towarzyszące uprawom) cechują się zwykle kadłubowym składem. Zespoły te tworzone są przez ugrupowania komos, wierzbówki, babki, bylic. Gatunki charakterystyczne dla zespołów segetalnych występują zwykle na obrzeżach pól, przydrożach i miedzach a także w przydomowych ogrodach i na działkach.

Na roślinność segetalną (polną i przydomowych ogródków) terenu opracowania składają się zespoły z klasy *Stellarietea mediae*.

Zespół okrajków azotolubnych - trybuli leśnej *Anthriscetum syhestris* i podagrycznika *Agropyro-Aegopodietum*, są obecne na obszarze przy ul. Szczecineckiej, od strony rzeczki. Tu rozwija się w zaniedbanym sadzie, przy ogrodzie.

Na terenie opracowania oraz w jego sąsiedztwie, wokół prywatnych posesji, instytucji i zakładów, na cmentarzu, a także wzdłuż ulic, można spotkać następujące drzewa i krzewy: świerki pospolite i srebrne, sosny zwyczajne, sosna daglezja zielona, sosna Nikon, modrzew europejski, cyprysy, żywotniki, topole białe, czarne, osiki, wierzby kruche, wiciowe, białe, migdałowe, laurowe, bez czarny i lilak, różę dziką, leszczyny pospolite, orzechy włoskie, wiąz pospolite, kasztanowce zwyczajne, brzozy brodawkowate, klony zwyczajne i jawory, jesiony pospolite, robinie akacjowe, graby, lipy drobnolistne, dęby szypułkowe i jarzębiny zwyczajne, jarzęby szwedzkie, różaneczniki, drzewa i krzewy owocowe. Żywopłoty najczęściej wykonane są z: ligustru pospolitego, forsycji, śnieguliczki, oraz cyprysów.

W ogrodach uprawiane są także warzywa, liczne kwiaty ozdobne, oraz pnącza. Charakter szaty roślinnej wszystkich ogródków działkowych, składającej się głównie z drzew i krzewów owocowych, kwiatów i upraw warzyw - przesądza o tym, że są to biotopy o ograniczonej tylko wartości przyrodniczej.

Fauna

Na terenach objętych miejscowymi planami występuje ptactwo i zwierzęta przystosowane do życia na terenach rolnych, zadrzewionych i ekosystemach wodno – łąkowych a także typowe zwierzęta towarzyszące osadom ludzkim.

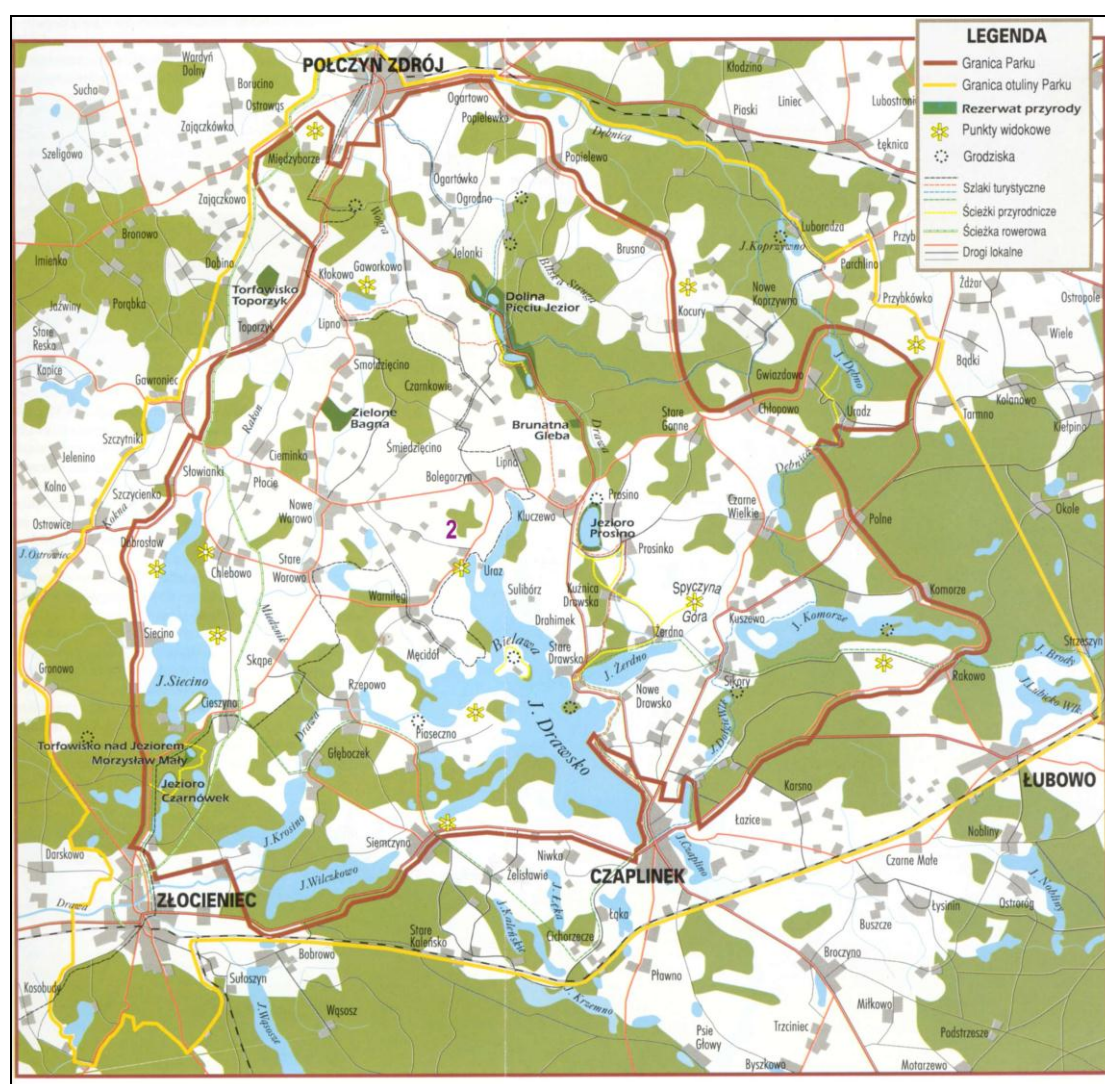
Stwierdzono tu występowanie chronionego ślimaka winniczka i chronionych owadów tj. trzmieli, biegaczy i chrząszczy. Czasami na terenie ogródków przydomowych pojawiają się chronione płazy:

ropucha szara, żaba trawna. Natomiast drobne ptaki przylatujące z przyległych obszarów cennych przyrodniczo oraz te występujące na terenie ogrodów (np. pełzacz ogrodowy, wróble, szpaki) wszystkie podlegają ochronie. Można tu spotkać drobne ssaki takie jak mysz polna, mysz domowa i zaroślowa, ale także kreta i jeża zachodniego. Ptaki i owady znajdują schronienie w dość licznie występujących drzewach i krzewach na terenie prywatnych posesji jak i zadrzewieniach i zakrzewieniach należących do zieleni publicznej. Natomiast płazy i ssaki chętnie przebywają na terenach ogródków przydomowych, znajdując tu schronienie i pożywienie.

4.10. Obszary i obiekty chronione

Środowisko przyrodnicze

Obszar opracowania położony jest w **Obszarze Chronionego Krajobrazu "Pojezierze Drawskie"**, w **otulinie Drawskiego Parku Krajobrazowego** oraz w obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 **Ostoja Drawska PLB320019**.

Rycina 5. Usytuowanie obszarów Natura 2000 Ostoja Drawska i Jeziora Czaplineckie.

Drawski Park Krajobrazowy powołano Uchwałą Nr XVII/49/79 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 24 kwietnia 1979 r. w sprawie utworzenia DPK (Dz. Urz. WRN w Koszalinie Nr 6, poz. 13). Park obejmuje najcenniejszy pod względem przyrodniczym i krajobrazowym fragment

Pojezierza Drawskiego o zróżnicowanej rzeźbie terenu, licznych jeziorach i ciekach, bogatej florze i faunie, licznych parkach zabytkowych oraz czystym i mało zmienionym środowisku. Powierzchnia Parku ogółem wynosi 41 430 ha, a otuliny: 22 212 ha. Jest to obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe, a celem utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszar Chronionego Krajobrazu "Pojezierze Drawskie" natomiast jest najstarszą formą ochrony krajobrazu na Pojezierzu Drawskim, która została wyznaczona na podstawie Uchwały Nr X/46/75 z dnia 17 listopada 1975 r. Wojewódzkiej Rady Narodowej w sprawie uznania strefy chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Nr 9, poz. 49). Łączna powierzchnia OCHK wynosi ok. 60 000 ha. Obejmuje zachodnią część Pojezierza Drawskiego, w tym cały obszar gminy Złocieniec, także ten leżący poza obszarem DPK. Obszar chroni naturalny krajobraz Pojezierza Drawskiego i stref źródłowych Drawy i Parsęty.

Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 92, poz. 880), a także w myśl Rozporządzeń Wojewody Zachodniopomorskiego: 15/20025 z dnia 27 lipca 2005 r. w sprawie DPK (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 64, poz. 12321378) oraz 4/2005 z dnia 22 marca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 25, poz. 497) zarówno na terenie Drawskiego Parku Krajobrazowego jak i w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie” zakazuje się:

- 1) lokalizowania nowych obiektów zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska (nie dotyczy inwestycji realizujących cele publiczne),
- 2) lokalizacji budownictwa lotniskowego poza miejscami wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- 3) utrzymywania otwartych rowów i zbiorników ściekowych,
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeśli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej,
- 5) likwidowania małych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
- 7) lokalizacji ośrodków chowu, hodowli - posługujących się metodą bezściółkową,
- 8) organizowania rajdów motorowych i samochodowych oraz pokazów lotów akrobacyjnych, umieszczania tablic reklamowych poza obszarami zabudowanymi,
- 9) likwidowania zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych,
- 10) umyślnego zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych, tarłisk i złożonej ikry, ptasich gniazd oraz wybierania jaj (nie dotyczy gospodarki łowieckiej lub rybackiej prowadzonej w oparciu o odrębne przepisy oraz racjonalnej gospodarki rolnej i leśnej),
- 11) wypalania roślinności i pozostałości roślinnych, wydobywania skał, minerałów, torfu oraz niszczenia gleby,
- 12) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym.

Zakazy te nie dotyczą zadań realizowanych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa, w przypadkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym.

PLB3200019 " Ostoja Drawska "

Jest to obszar specjalnej ochrony ptaków. Obszar obejmuje część Pojezierza Drawskiego, z ponad 50 jeziorami (6% pow. terenu) i licznymi lasami (ok. 45% terenu). Pozostała część jest głównie użytkowana rolniczo.

Ostoja Drawska stanowi niezwykle urozmaiconą mozaikę siedlisk przyrodniczych ze względu na tworzące je elementy przyrody: rzeźbę terenu, wód, świata fauny i flory. Ukształtowana podczas ostatniego zlodowacenia rzeźba jest bogata świadczące o działalności lądolodu formy takie jak: wały moreny czołowej, ozy, kemy, doliny rzek, jeziora rynnowe i wytopiskowe. Najgłębszym jeziorem Ostoi jest Drawsko o głębokości 79,7 m, drugie co do głębokości jezioro w Polsce. Największymi powierzchniowo jeziorami Ostoi są: Drawsko (pow. 1872 ha), Lubie (pow. 1487,5 ha), Siecino (pow. 743 ha), Żerdno, Komorze i Wilczkowo.

Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej dla tych obszarów należy stosować postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia lub planu na obszar Natura 2000 i uzyskać zezwolenie wojewody zgodnie z art. 33 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2013r. poz. 627).

Rycina 6. Usytuowanie obszarów Natura 2000 Ostoja Drawska i Jeziora Czaplineckie.

Środowisko kulturowe

Obszar opracowania znajduje się w strefie 'B' ochrony konserwatorskiej, dla której obowiązuje:

- 1) zachowanie zasadniczych elementów historycznego układu przestrzennego:
 - a) przebiegu ulic,
 - b) linii zabudowy;
- 2) dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji urbanistycznej, w zakresie gabarytów i kształtu zabudowy.

4.11. Ekologiczny System Sieci Obszarów Chronionych (ESOCh)

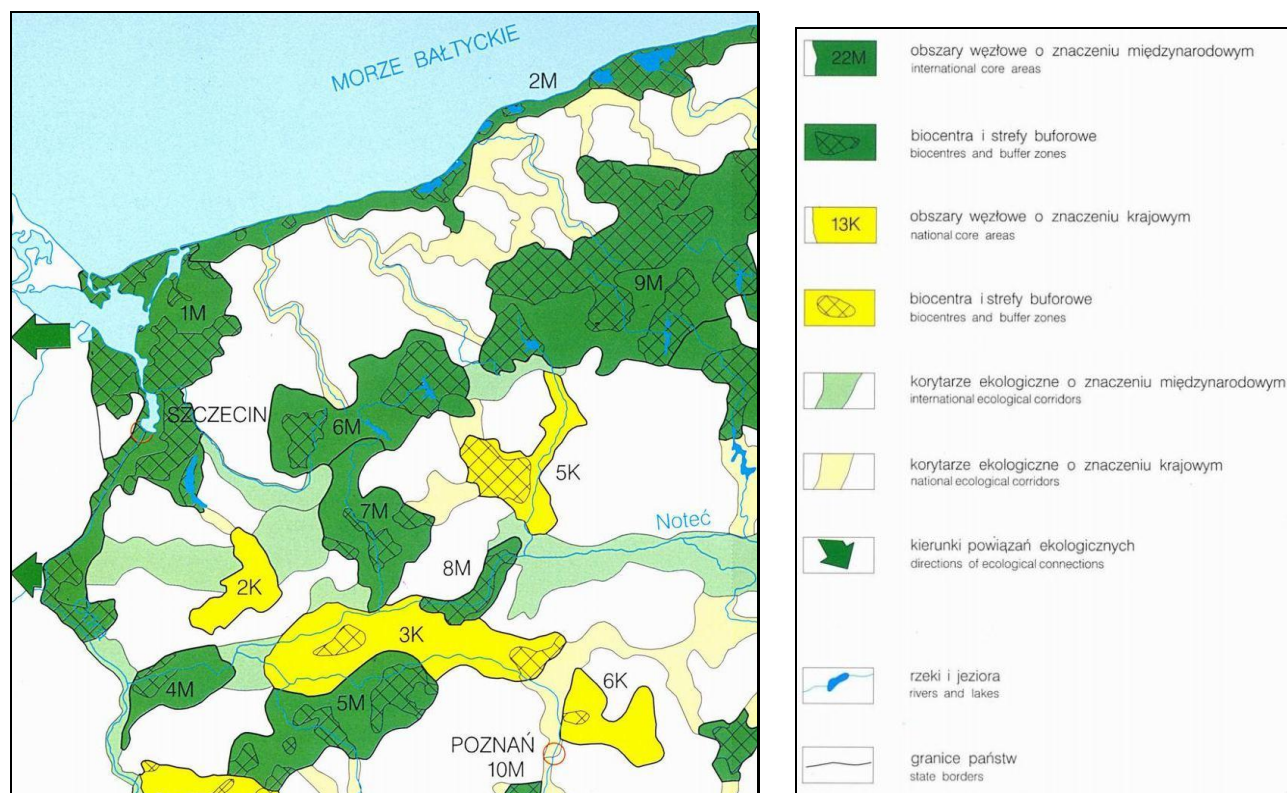
Teren opracowania, wchodzi także w **ekologiczny węzeł o znaczeniu międzynarodowym**, gdyż leży na terenie **Pojezierza Drawskiego**, będącego **Międzynarodowym Obszarem Węzłowym** o

symbolu 6M (opracowanie systemu krajowej sieci ekologicznej ECONET - Polska (Liro 1995). To swoiste biocentrum cechuje się licznymi ekosystemami naturalnymi i półnaturalnymi, w tym rzadkimi w skali kraju. Liczne jeziora powodują, że tereny te stały się międzynarodową ostoją ptaków.

Główną osią ESOCh dla gminy jest dolina **rzeki Drawy**, która jest **korytarzem rangi ponadregionalnej**. Rzeką wraz z ciągiem jezior rynnowych, o przebiegu południkowym (min. jezioro Drawsko) jest strefą faunistyczną. Posiada znaczenie dla bezkręgowców, ryb, płazów, gadów, ptaków i ssaków.

W skali lokalnej korytarz ekologiczny natomiast stanowi rzeczka Czaplinecka Struga łącząca oba jeziora.

Na terenie opracowania obszaru przy ul. Złocienieckiej występują zadrzewienia przydrożne i szpalery, które są liniowymi korytarzami ekologicznymi. W niektórych wypadkach konieczne jest uzupełnienie istniejących nasadzeń i założenie nowych. Nasadzenia te winny mieć charakter szerokopasmowy, z wykształconym piętrowym układem roślinności, gwarantującym ich funkcjonowanie jako korytarzy ekologicznych. Podobnie w przypadku innych zadrzewień.

Rycina 7. Fragment systemu krajowej sieci ekologicznej ECONET - Polska.

Zaprezentowana sieć korytarzy ekologicznych na terenie opracowania stanowi integralny element Ekologicznej Sieci Obszarów Chronionych Pomorza.

Węzeł Pojezierza Drawskiego bezpośrednio łączy się z obszarem węzłowym sieci ECONET 7M (na południowym zachodzie) - węzłem Drawy. Na wschód zaś poprzez międzynarodowy korytarz ekologiczny 5M (Pojezierza Szczecineckiego) łączy się z obszarem węzłowym o randze międzynarodowej - 9M (Pojezierze Kaszubskie), przechodzącym w węzeł HM (Bory Tucholskie) - tego samego znaczenia. Centralne położenie Pojezierza Drawskiego w sieci ekologicznej świadczy o kolosalnym znaczeniu tego terenu dla zachowania ciągłości systemów przyrodniczych w skali nie tylko krajowej. Uszczuplenie zasobów przyrodniczych, ich degradacja - rozerwanie korytarza - spowoduje izolację przyrodniczą terenów gminy.

5. Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego oraz wstępna prognoza dalszych zmian

ocena odporności środowiska na degradację

Środowisko przyrodnicze obszaru opracowania jest dość jednorodne, w związku z tym odporność na degradację poszczególnych obszarów jest zbliżona. Analiza potencjału samoregulacyjno-odpornościowego środowiska przyrodniczego, która wykazuje ścisły związek z jednostkami przyrodniczymi wskazała, iż obszar opracowania, położony na wysoczyźnie morenowej, w podłożu z piaskami gliniastymi, charakteryzuje się umiarkowanym potencjałem samoregulacyjno-odpornościowym. Spowodowane jest to umiarkowaną: odpornością podłoża, żyznością siedliska i stabilnością układów biotycznych.

Obszar opracowania jest w całości terenem zantropogenizowanym. Znaczna większość obszaru objętego opracowaniem to tereny zurbanizowane i zabudowane, które są mało stabilne, wykazujące małą odporność na degradację i niedużą zdolność do regeneracji.

ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych w tym różnorodności biologicznej

Zasoby przyrodnicze terenu opracowania chronione są głównie ze względu na fakt iż znajduje się w Drawskim Parku Krajobrazowym, otulinie Drawskiego Parku Krajobrazowego i w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”. Walory przyrodnicze obszaru opracowania składają się na jeden z najcenniejszych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym fragmentów Pojezierza Drawskiego. Na obszarze tym obecnie obowiązują zakazy, wprowadzone Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. oraz Rozporządzeniami Wojewody Zachodniopomorskiego: 4/2005 z dnia 22 marca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 25, poz. 49) i 15/2005 z dnia 27 lipca 2005 r. w sprawie Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 64, poz. 1378), które skutecznie przyczyniają się do ochrony istniejących tu zasobów przyrodniczych i ich bioróżnorodności.

Zasoby przyrodnicze terenu opracowania chronione są także przez Obszar Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, na terenie której obowiązuje postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia lub planu zgodnie z art. 33. ust. 2 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r.

Obecna stanu użytkowania zasobów przyrodniczych sprowadza się głównie do korzystania z walorów krajobrazowych, mikroklimatycznych, czystych wód i gleb. Na terenie opracowania korzystano zarówno z zasobów i walorów środowiska przyrodniczego jak i krajobrazowego. Mieszkańcy wykorzystują tutejszy, duży potencjał rekreacyjny obszaru.

W mieście rozwija się zaplecze dla wypoczywających na terenie gminy turystów. Zarówno turyści tu wypoczywający jak i mieszkańcy w głównej mierze korzystają ze świeżego powietrza i bardzo sprzyjającego mikroklimatu, „ciesząc oko” roztaczającym się ciekawym krajobrazem.

ocena stanu zachowania walorów krajobrazowych oraz możliwości ich kształtowania

Pierwotny krajobraz tego obszaru został, na skutek zagospodarowania terenu, w dużym stopniu zmieniony. W części zurbanizowanej istnieje wiele obiektów i obszarów, które negatywnie wpływają na walory krajobrazowe okolicy. W znacznym stopniu walory te obniżają stare, w złym stanie technicznym obiekty, nie uporządkowane podwórka i wybetonowane place, nie zagospodarowane

zielenią izolacyjną i ozdobną. Obszary te często ze względu na niejednorodną, substandardową zabudowę, są mało estetyczne i szpecą otoczenie. Dlatego powinno się wprowadzić w takich miejscach nowy ład przestrzenny.

Teren opracowania i jego sąsiedztwo, poza obszarem zurbanizowanym, wyróżnia się krajobrazem bardzo zbliżonym do naturalnego, którego walory są zachowane w dobrym stanie. Okolice terenu objętego opracowaniem są bardzo malownicze. Lokalizacja miasta nad jeziorami, rynek staromiejski i klimat miasta, który nadają zabytkowe budynki oraz wszystkie elementy środowiska przyrodniczego i zieleń miejska tworzą przestrzeń o bardzo dużych walorach krajobrazowych, które powinno się zachować.

ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi

Osiedleńczy i turystyczno-wypoczynkowy charakter miejscowości oraz uwarunkowania przyrodnicze obszaru opracowania wydają się być zgodne z dotychczasowym użytkowaniem i jego zagospodarowaniem tego terenu. Niegdyś miasto przejawiało także charakter rolniczy. Do dziś na obrzeżach miasta prowadzi się uprawy zbóż, które w przeszłości zajmowały większy areał miasta.

Napływ ludności i potrzeby społeczne, duży potencjał przyrodniczy, a tym samym turystyczny tego terenu oraz przemiany gospodarczo-społeczne przyczyniły się do rozrastania się funkcji mieszkaniowej i wkraczania na te obszary funkcji turystycznej. Dziś obie funkcje terenu istnieją tu prawie równorzędnie obok funkcji rolnej, która zajmuje tu stosunkowo niedużą przestrzeń.

Obszar opracowania jest w obszarze w pełni zagospodarowanym, można tu jedynie poprawiać stan ładu przestrzennego i jakości życia mieszkańców, poprzez podniesienie poziomu i estetyki zagospodarowania

ocena dotychczasowych zmian i wstępna prognoza zmian zachodzących w przyszłości w środowisku

Dotychczasowe zmiany zachodzące w środowisku tego obszaru miały charakter etapowy, a ich intensywność była umiarkowana. Część obszaru na skutek zurbanizowania - głównie zabudowy uległa częściowej degradacji. Pierwotne ukształtowanie powierzchni, gleba, szata roślinna miejscami zostały zniszczone. Teren miejscowości został wyrównany, zmeliorowany i uzbrojony.

Obszary zurbanizowane terenu opracowania, w skutek potrzeb społecznych, mogą zostać zintensyfikowane, co będzie miało miejsce głównie w centralnej części miasta.

6. Określenie przydatności środowiska i terenów pod rozwój funkcji użytkowych oraz wskazanie ograniczeń środowiskowych, zagrożeń i uciążliwości dla rozwoju tych form zagospodarowania obszaru. Wyznaczenie obszarów mających pełnić funkcje przyrodnicze.

Na obszarze opracowania znajdują się tereny zabudowy mieszkaniowej miejskiej wielorodzinnej oraz zabudowy gospodarczej towarzyszącej funkcji mieszkaniowej, a także niewielkiej ilości zieleni towarzyszącej funkcji mieszkaniowej.

W związku z kierunkami rozwoju proponowanymi w studium, potrzebami społecznymi oraz uwarunkowaniami przyrodniczymi, tereny składające się na obszar opracowania proponuje się przeznaczyć na obecną funkcję, z intensyfikacją wykorzystania obecnej zabudowy.

Pozostałe, istniejące funkcje terenu proponuje się pozostawić w ramach obecnie funkcjonujących rodzajów użytkowania i zagospodarowania tej części obszaru objętego

opracowaniem.

Funkcje przyrodnicze na terenie opracowania pełnią i będą pełnić przede wszystkim niewielkie fragmenty zieloni towarzyszącej, zadrzewienia. Spełniają one i będą spełniać wiele funkcji ekologicznych (fizjocenotyczne, biocenotyczne, ochronne, klimatyczne i estetyczne). Swoistymi ostojami przyrody miejskiej, choć przedstawiają ograniczoną wartość przyrodniczą, są także: ogródki działkowe, aleje drzew, zakrzaczenia i zadrzewienia na obszarach nie zagospodarowanych, zieleń urządzona w postaci trawników, klombów, rabat i zaprojektowanych nasadzeń drzew, a także ogrody przy posesjach.

7. Uwarunkowania ekofizjograficzne - wnioski

Teren objęty opracowaniem ekofizjograficznym zajmuje obszar 0,1018 ha i znajduje się przy ulicy Szczecineckiej, na działce nr 164 i 165/2, obr. nr 2.

określenie przydatności poszczególnych terenów dla rozwoju funkcji użytkowych

Tereny objęte opracowaniem jest w znacznej większości terenem już zurbanizowane i zagospodarowane. Proponuje się zachowanie obecnie istniejącej funkcji, dopuszczenie intensyfikacji istniejącej zabudowy poprzez z jednoczesnym przeprowadzeniem czynności poprawiających walory przestrzenne, estetyczne i krajobrazowe.

wskazanie terenów, których zachowanie zapewni prawidłowe funkcjonowanie środowiska

W związku z tym, iż obszar opracowania stanowi teren w większości zurbanizowany i zabudowany brak jest w granicach tego obszaru terenów bardzo cennych przyrodniczo, które odgrywałyby znaczenie w funkcjonowaniu systemu przyrodniczego miasta i okolicy. Niemniej jednak niektóre z terenów opracowania położone są w sąsiedztwie obszarów, które taką rolę odgrywają.

Do terenów, których zachowanie zapewni prawidłowe funkcjonowanie środowiska można zaliczyć:

- obszar doliny rzeczki Czaplinska Struga (obecne ogródki warzywne), (przeznaczenie pod zielen publiczną, urządzoną - ochrona przed zabudową);
- obszar cmentarza przy ul. Szczecineckiej.

Są to niewielkie ostoje przyrody miasta, mimo to ich zachowanie przyczyni się do prawidłowego funkcjonowania całości systemu przyrody miejskiej i okolicy. Im większa będzie różnorodność siedlisk w obszarze opracowania, tym większe wartości przyrodnicze będzie przedstawiał ten teren. Wiązać się to będzie ze wzrostem i bioróżnorodnością organizmów żywych zasiedlających wymienione biotopy. Dlatego wymienione obszary i obiekty przyrodnicze powinno się w miarę możliwości zachować w stanie możliwie zbliżonym do naturalnego i chronić przed zainwestowaniem.

Cały teren opracowania leży w otulinie Drawskiego Parku Krajobrazowego, na Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie” i Obszarze Natura 2000 „Ostoja Drawska”, na których obowiązują przepisy odrębne. Ich zastosowanie w pewnym stopniu także zapewni prawidłowe funkcjonowanie środowiska na tym terenie.

8. Zalecenia do planu

Kształtowanie układu funkcjonalno – przestrzennego obszaru powinno uwzględniać stan istniejącego środowiska przyrodniczego. Sformułowano następujące wnioski i zalecenia:

1. W projektowanych działaniach inwestycyjnych należy kierować się zasadą zrównoważonego rozwoju, której nadrzędnym celem jest zachowanie równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych.
2. Projekt planu powinien spełniać wszystkie wymogi ochrony środowiska, zwłaszcza że ich realizacja będzie następowała w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”, w otulinie Drawskiego Parku Krajobrazowego i na terenie Obszaru Natura 2000 „Ostoja Drawska” PLB320019 oraz w sąsiedztwie Obszaru Natura 2000 „Jeziora Czaplineckie” PLH320039. Należy przestrzegać tu zasad zagospodarowania i użytkowania terenu oraz zakazów określonych m.in. w Ustawie o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. i w Rozporządzeniach Wojewody Zachodniopomorskiego: 15/2005 z dnia 27 lipca 2005 r. w sprawie Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 64, poz. 1378) oraz 4/2005 z dnia 22 marca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 25, poz. 49).
3. Plan powinien uwzględnić przydatność środowiska i terenów pod rozwój różnych funkcji użytkowych.
4. Działalność zadrzewieniową należy prowadzić zgodnie z poniższymi zasadami:
 - a) przy tworzeniu zadrzewień wykorzystać należy istniejący „potencjał renaturalizacyjny” w postaci pozostawionych samym sobie fragmentów możliwie słabo przekształconych zarośli, łąk i ugorów,
 - b) w miarę możliwości nie usuwać drzew i krzewów, które wyrosły na terenach ruderalnych (np. przy ogrodzeniach),
 - c) zezwolenia na wycinkę drzew i krzewów nie związane z inwestycjami i zmianą przeznaczenia terenu powinny być wydawane wyłącznie pod warunkiem wprowadzenia nowych,
 - d) wprowadzać nowe zadrzewienia i zakrzaczenia wzdłuż ciągów komunikacyjnych,
5. Należy dbać o zachowanie drzewostanów wartościowych.
6. Należy określić minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej dla terenów zabudowy.
7. Rozwiązania w zakresie gospodarki wodno – ściekowej i gospodarki odpadami, powinny być oparte o kompleksowe rozwiązania, zgodne z istniejącą polityką gminy Czaplinek.
8. Należy bezwzględnie wyegzekwować prawidłowe funkcjonowanie systemu kanalizacji sanitarnej i odprowadzenia ścieków z wód opadowych zgodnie z przepisami odrębnymi.
9. Zakazuje się prowadzenia prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu.
10. Należy zapewnić ochronę wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem.
11. W przypadku natrafienia na obiekty o wartości archeologicznej należy powiadomić służby konserwatorskie.